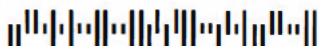

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Gemeente Helmond
T.a.v. Burgemeester
Postbus 950
5700 AZ Helmond

Directie

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum **07 NOV 2023**
Betreft Vergoeding kosten energietoeslag

Onze referentie
2023

Uw referentie

Geachte

Bijlage(n)
1

Enige tijd geleden heeft u mij een brief gestuurd over de door uw gemeente geconstateerde tekorten op de energietoeslag 2022 en de zorgen die u zich maakt over de toereikendheid van het budget voor de energietoeslag 2023. U geeft aan dat uw gemeente zo'n € 1.425.000 aan hogere kosten heeft gemaakt dan het budget dat u in 2022 hebt ontvangen.

Over uw brief heeft eind augustus jl. op ambtelijk niveau overleg plaatsgevonden. In dit gesprek is onder andere gesproken over de wijze waarop het budget voor de energietoeslag aan gemeenten is uitgekeerd in 2022; te weten via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Deze systematiek heeft als voordeel de gemeentelijke beleidsvrijheid, waardoor voor de uitvoering van de energietoeslag aangesloten kan worden bij het gemeentelijke minimabeleid. Daarnaast hoeven gemeenten zich niet te verantwoorden aan het Rijk. Dit betekent echter ook dat overschotten of tekorten bij individuele gemeenten niet een op een verrekend kunnen worden.

In het gesprek eind augustus is ook gesproken over de energietoeslag 2023 en de aanpassingen en (financiële) waarborgen die daarvoor zijn uitgewerkt.

In deze brief informeer ik u over de aangepaste verdeelsystematiek voor de energietoeslag 2023. Met daarbij onze oplossingen om tekorten voor gemeenten op de energietoeslag zo veel mogelijk te voorkomen. Hier stel ik u ook graag schriftelijk van op de hoogte. Aan het einde van de brief zal ik ingaan op de specifieke effecten voor de gemeente Helmond.

Nu het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag 2023 door het parlement is aangenomen, zijn ook de budgetten voor de energietoeslag 2023 definitief vastgesteld (zie Gemeentenieuws van SZW speciale editie (nazending)).

Verdeelsystematiek 2022 onvoldoende passend

Naar aanleiding van een uitvraag van Divosa onder gemeenten, en losse signalen van gemeenten over tekorten op de energietoeslag 2022 is door het ministerie van SZW in samenwerking met VNG en Divosa een verdiepende analyse uitgevoerd. Hierin is geconstateerd dat de verdeelsystematiek (algemene uitkering, verdeelmodel cluster minimabeleid) voor de energietoeslag 2022 onvoldoende aansluit bij de te verwachten kosten van gemeenten. Het gevolg

hiervan is dat de verdeling niet altijd goed aansluit bij de uitgaven van gemeenten. Een deel van de gemeenten heeft een te hoog budget ontvangen, en een ander deel, met name kleine gemeenten, heeft een te laag budget ontvangen.

Directie

Bestuurlijke afspraken

Op basis van de analyse naar de toereikendheid van de middelen is gezocht naar een verdeling die beter aansluit voor de energietoeslag 2023, evenals naar een oplossing voor tekorten 2022. In het bestuurlijk overleg tussen VNG en het ministerie van SZW van 16 mei 2023 zijn hierover de volgende afspraken gemaakt:

Datum
07 NOV 2023
Onze referentie
2023

1. Er komt een aangepaste verdeelsystematiek voor het jaar 2023.
2. Er vindt een verdeelherstelactie plaats ten aanzien van 2022.
3. Er wordt een vangnetconstructie ingericht voor 2023.

Ik zal dit hieronder kort toelichten. In bijlage 1 is een uitgebreide uitwerking van bovenstaande afspraken toegevoegd. Ik zal tevens ingaan op de specifieke effecten voor uw gemeente.

Aangepaste verdeelsystematiek energietoeslag 2023

De verdeelsystematiek voor de energietoeslag wordt aangepast. Het budget voor de energietoeslag 2023 wordt verdeeld op basis van de CBS-statistiek 'Huishoudens met een langdurig laag inkomen < 120% sociaal minimum'. VNG, Divosa en SZW zijn gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat deze verdeelsystematiek het meest passend is, en goed aansluit bij de te verwachten kosten van gemeenten.

Als gevolg van de gewijzigde verdeelsystematiek zullen de middelen via een decentralisatie-uitkering in plaats van via de algemene uitkering worden uitgekeerd. Net als bij een verdeling via de algemene uitkering behouden gemeenten hiermee hun beleidsvrijheid.

Meewegen al uitgekeerde € 500 miljoen euro

De € 500 miljoen van de energietoeslag 2023 die al in de decembercirculaire 2022 is toegekend aan gemeenten zal worden meegewogen in de verdeling van het resterende budget (€ 900 miljoen) van de energietoeslag 2023.

Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de gemeenten alsnog te weinig budget ontvangt, omdat zij nadeel hadden van de verdeling via de algemene uitkering.

Verdeelherstelactie 2022

Met de aanpassing van de verdeelsystematiek voor 2023 is nog geen oplossing voor tekorten in 2022 gerealiseerd. SZW, Divosa en VNG hebben gezocht naar een oplossing. Gezamenlijk is besloten om een verdeelherstelactie uit te voeren. Gemeenten die in 2022 ontoereikend budget hebben ontvangen op basis van 90% bereik van de verwachte doelgroep, ontvangen compensatie. Hierbij is rekening gehouden met 8% uitvoeringskosten.

Deze verdeelherstelactie ziet niet op compensatie van het feitelijke tekort van een gemeente, maar van een verwacht tekort. Er wordt een verdeelprobleem hersteld.

Het voordeel van deze verdeelherstelactie is dat gemeenten geen aanvraag hoeven in te dienen om voor compensatie in aanmerking te komen. De verdeelherstelactie vindt plaats op basis van beschikbare data en statistieken, en wordt automatisch toegekend. Nadeel kan zijn dat niet het volledige tekort van

een gemeente gecompenseerd wordt, doordat een nog hoger bereik dan 90% gerealiseerd is, of door hogere uitvoeringskosten dan waarmee is gerekend.

Vangnetconstructie 2023

Met de aangepaste verdeelsystematiek voor het jaar 2023, zal het budget voor de energietoeslag 2023 passender worden verdeeld over gemeenten. Desondanks kan op gemeenteniveau verschil ontstaan tussen de gebruikte verdeelstatistiek en het werkelijke bereik.

Voor de zekerheid is daarom afgesproken om voor de energietoeslag 2023 een vangnetconstructie in te richten. Hiertoe is 32,5 miljoen euro binnen de decentralisatie-uitkering gereserveerd. Hiermee kunnen gemeenten die in 2023 een hoger bereik realiseren dan waarvoor zij budget hebben ontvangen, gecompenseerd worden. In de vangnetconstructie wordt uitgegaan van een bereik van het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% sociaal minimum.

Het vangnet ziet op de energietoeslag 2023. Het vangnet komt in 2024 tot uitkering. De precieze vormgeving wordt de komende periode nog nader uitgewerkt, waarna gemeenten hier nader over geïnformeerd worden.

Gevolgen voor uw gemeente

In de brief die u mij hebt gestuurd, geeft u aan tekorten te ervaren op het budget voor de energietoeslag 2022. U heeft berekend dat u een tekort heeft van zo'n € 1.425.000. Dit tekort is het gevolg van het hogere bereik dat uw gemeente gerealiseerd heeft. Dit betreft een hoger bereik dan o.b.v. CBS-statistieken verwacht zou mogen worden.

In de gemeente Helmond is, anders dan bij de meeste andere gemeenten met tekorten, geen sprake van het eerder genoemde verdeelprobleem. De uitkomsten uit zowel het verdeelmodel 2022 als uit het verdeelmodel 2023 zijn voor de gemeente Helmond vrijwel gelijk. Uw gemeente komt daardoor niet in aanmerking voor compensatie vanuit de verdeelherstelactie 2022.

Directie

Datum

07 NOV 2023

Onze referentie

2023

Voor 2023 is er een vangnetconstructie afgesproken. Dit zou soelaas moeten bieden voor gemeenten die een 2% hoger bereik realiseren dan o.b.v. de verdeelstatistiek te verwachten is. Op basis van een vergelijkbaar bereik in 2023 als in 2022 zou dit voor uw gemeente een oplossing moeten bieden. Hopelijk geeft het vangnet uw gemeente voldoende comfort om ook in 2023 de energietoeslag weer uit te voeren.

Ik ga er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Armoedebeleid,
Participatie en Pensioenen,

C.J. Schouten

Directie

Datum
07 NOV 2023
Onze referentie
2023-